

TATRANSKÁ GALÉRIA POPRAD

BIBIANA — MEDZINÁRODNÝ DOM UMENIA PRE DETI BRATISLAVA
A PREŠOVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ
VÁS POZÝVAJÚ NA VÝSTAVY

u. fond
na podporu
umenia

projekt z verejných
zdrojov podporil
Fond na podporu umenia

IMPRESIONIZMUS
EXPRESIONIZMUS
FUTURIZMUS
FAUVIZMUS
KUBIZMUS
SURREALIZMUS

COLLINÁŠY
FULLA
HUDEČEK
TILLNER

GAUGUIN
DALÍ
DUFY

svet **IZMOV**

ALEBO UMENIE NEODÍŠŤ

V SLOVENSKOM
A EURÓPSKOM UMENÍ
22. 7. — 22. 11. 2020

vernisáž 22. 7. 2020 o 17.00

Elektráreň TG, Hviezdoslavova 12, 058 01 Poprad
kurátorka projektu Anna Ondrušková

www.tatragaleria.sk



Jediná brána, pri ktorej sa netreba šplhať cez knižný násyp, sú dvere lásky k umeniu. Je potrebné prekročiť iba prah hlbokéj úcty k tvorivému výkonu a potrebné vziať na cestu len dvoje: otvorené oko a ochotné srdce.
Wilhelm Weatzoldt

Tatranská galéria v Poprade prichádza opäť s rozsiahlym výstavno-edukatívno-umeleckým podujatím v rámci projektu **Hry s umením 2020**, a to pod názvom **svetIZMOV**. Moderné umenie prelomu 19. a 20. storočia sa programovo odpútalo od vysokého akademického štýlu a aktívne reflektovalo na človeka ako subjekt, na jeho pocity, životné dilemy, rozpory medzi všednou realitou a snom. Týkalo sa to všetkých žánrov umenia výtvarného, literatúry, hudby, divadla, tanca. Projektom **svetIZMOV** s podtitulom **umenie neodísť**, chceme predstaviť umelecké výpovede umelcov rôznych generácií, ktorí upozorňujú na svoj talent dnes, ale aj tých, ktorí na seba upozornili „včera“ a neodchádzajú napriek tomu, že mnohí tu dnes už, žiaľ, nie sú.

Umelcova výpoveď sa i dnes stáva terapiou pre tých, čo dielo pochopia. V súčasnej dobe virtuálnej reality a multimediálnej komunikácie však ľuďom a najmä deťom a mládeži nestačí na vyvolanie emócií už len pohľad, je potrebný zážitok. Projekt je dramaturgicky vystavaný práve na vyvolanie umeleckých zážitkov, ale aj poznania z výstav, komentovaných koncertov, predstavení divadelných a tanečných, besied s autormi a vedcami v oblasti umenia. To všetko spája svetIZMOV a počas takmer 4 mesiacov uvidíte a zažijete:

- Výstavy: Slovenskí a európski umelci 20. storočia z depozitov galérií, inšpirovaní svetom IZMOV (A. Hudeček, J. Collinásy, Ľ. Fulla, M. Tillner...), Interaktívna výstava IZMY a IZBY v spolupráci s Bibianou v Bratislave, Paul Gauguin Drevoryty a drevorezy zo zbierok ŠG v Prešove, ukážky tvorby Dalího, Dufyho...
- Koncert z tvorby hudobného skladateľa Clauda Debussyho (1862 – 1918), Skice Debussyho Hry vln, interpretí Trio Sen Tegmento
- Divadelné predstavenie: Samuel Beckett Sólo, Divadlo Kontra Spišská Nová Ves
- Literatúra: beseda o knihe Guillaume Apollinaire Nechce sa mi pracovať za účasti prekladateľa a básnika Ľubomíra Feldeka
- Prednáška prof. Vladimír Šlapeta FA ČVUT Brno (IZMY v európskom výtvarnom umení)
- Celoslovenská súťaž stredných škôl Módne inšpirácie s tematikou svetIZMOV

Naším cieľom je, aby tento projekt navštevovali rodiny s deťmi, skupiny žiakov a študentov, pre ktorých pripravujeme zaujímavé workshopy, premietania filmov, komentované prehliadky, prednášky, besedy ...a strávili tak u nás hravé a poučné chvíle. O konkrétnych termínoch jednotlivých podujatí Vás budeme postupne informovať, začíname vernisážou výstav 22. júla 2020 o 17.00.

Nebojte sa umenia !

Anna Ondrušková, kurátorka projektu



u. fond
na podporu
umenia

projekt z verejných
zdrojov podporil
Fond na podporu umenia

TATRANSKÁ GALÉRIA POPRAD

BIBIANA – MEDZINÁRODNÝ DOM UMENIA PRE DETI BRATISLAVA

A PREŠOVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

VÁS POZÝVAJÚ NA VÝSTAVU

V RÁMCI PROJEKTU svetIZMOV

IZMY A IZBY

22. 7. – 22. 11. 2020

vernisaž 22. 7. 2020 o 17.00

Elektráreň TG, Hviezdoslavova 12, 058 01 Poprad

výtvarno priestorové riešenie Barbara Peuch

autor scenára Anna Paulinyová

dramaturgia Saša Broadhurst-Petrovická

www.tatragaleria.sk



Najpriamejšou cestou ako si oblúbiť umenie je pochopiť ho.

Najjednoduchšou cestou ako pochopiť umenie je zažiť ho.

BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti v Bratislave predstavuje výstavu **IZMY a IZBY** prispôbenú priestorom Tatranskej galérie v Poprade.

Moderné umenie prelomu 19. a 20. storočia sa programovo odpútalo od vysokého akademického štýlu a aktívne reflektovalo na človeka ako subjekt, na jeho pocity, životné dilemy, rozpory medzi všednou realitou a snom. Umelcová výpoveď sa často i dnes stáva terapiou pre tých, čo dielo pochopia.

V súčasnej dobe virtuálnej reality a multimediálnej komunikácie však ľuďom a najmä deťom nestačí na vyvolanie emócií už len pohľad, je potrebný zážitok. Pre dieťa a mladého človeka sa izba stáva prvým vlastným priestorom, v ktorom dokáže aktívne prejavovať svoje pocity. Autori výstavy prezentujú vybrané obdobia z dejín umenia formou hravej priestorovej inštalácie izieb. Sú to IZBY, v ktorých sú základné interiérové prvky ako posteľ, skriňa či stôl, originálne výtvarne interpretované a prepojené s hlavnými znakmi jednotlivých umeleckých období. Interaktívna výstava IZMY a IZBY invenčnou formou zapája návštevníka do tvorivého deja významných umelcov impresionizmu, expresionizmu, surrealizmu, kubizmu, fauvizmu, či futurizmu a zároveň ho zoznamuje s ich dielami netradičnou formou. Autori zmenili klasické galerijné prezentovanie umeleckých diel a znázorňujú podstatu a vyjadrovacie prostriedky výtvarných skupín prostredníctvom zážitkovej inštalácie. Jednotlivé IZBY, ktoré prezentujú vybrané IZMY, sú svojou atmosférou a vizuálnymi znakmi veľmi rozdielne. Interaktívna prechádzka cez IZBY ponúka originálnu cestu ako pochopiť IZMY, a tak i moderné umenie prelomu 19. a 20. storočia. Edukačné texty a tvorivé úlohy umožňujú poznávanie výtvarných smerov pre rôzne vekové kategórie i školské skupiny.

TATRANSKÁ GALÉRIA POPRAD

A PREŠOVSKÝ SAMOSPRÁVNY KRAJ
VÁS POZÝVAJÚ NA VÝSTAVU
V RÁMCI PROJEKTU svetIZMOV

PAUL GAUGUIN DREVOREZY A DREVORYTY ZO ZBIEROK ŠARIŠSKEJ GALÉRIE V PREŠOVE



22. 7. — 22. 11. 2020

vernisaž 22. 7. 2020 o 17.00

Elektráreň TG, Hviezdoslavova 12, 058 01 Poprad
kurátorka projektu Anna Ondrušeková

u. fond
na podporu
umenia

www.tatragaleria.sk

HR
S UMEŇM
2020



„Publikum chce porozumieť a dozvedieť sa v jednom dni to, čo umelcovi trvalo roky, kým sa to dozvedel.“ Paul Gauguin

Tatranská galéria po prvýkrát, a to v rámci projektu **svetIZMOV**, vystavuje kolekciu Gauguinových drevorezov a drevorytov zo zbierok Šarišskej galérie v Prešove.

Francúzsky maliar **Paul Gauguin** (7. 7. 1848, Paríž – 8. 5. 1903, Hivaoa, Markézy) sa svojím odchodom na Tahiti pokúsil tvorivo a výtvarne realizovať vlastnú predstavu poetickej, slobodnej oslavy „slnka a tela“ významného francúzskeho básnika Arthura Rimbauda. K dielam, v ktorých sa snažil tento mýtus uplatniť, patria aj drevorezy a drevoryty.

Pred viac ako sto rokmi vystúpil z lode na Tahiti, najväčšom ostrove Francúzskej Polynézie, mladý bradatý astronóm **Milan Rastislav Štefánik**. Z poverenia vedeckých ústavov Bureau des Longitudes a Bureau Central Météorologique v Paríži mal v Tichomorí pozorovať Halleyho kométu. Pre nepriaznivé počasie túto úlohu nesplnil. No počas 10-mesačného pobytu stihol niečo iné. Založil hviezdáreň v Papeete (1910), systém meteorologických staníc a projekt rádiotelegrafie v Polynézii. Popritom však spoznával ostrovy, ľudí a užíval si nádheru, ktorú tak sugestívne niekoľko rokov pred ním zachytil Paul Gauguin.

Okrem iného M. R. Štefánik objavil drevené štočky, vytvorené Gauguinom, zastrčené v plote dvora pri chatrči jednej domorodej ženy. Podarilo sa mu zhromaždiť slušnú kolekciu Gauguinových prác pre vlastnú súkromnú zbierku a svoje „múzeum“ v parížskom byte. Obohatil ju o časť toho najvzácnejšieho, čo Gauguin vytvoril počas svojho pobytu v Oceánii v rokoch 1895 – 1903. Konkrétne išlo o súbor jedenástich štočkov, z ktorých tri sú rezané obojstranne. Vďaka Štefánikovmu priateľovi, maliarovi Františkovi T. Šimonovi, ktorý ich zreštauroval, vznikol konvolút s pätnástimi odtlačkami drevorezov a drevorytov deponovaných v Národnej galérii v Prahe. Pozostalosť Milana Rastislava Štefánika bola po jeho smrti v roku 1920 prevezená z Paríža do Prahy, kde ju od dedičov odkúpil štát. V roku 1940 sa dostala do Slovenského národného múzea v Martine. Gauguinove drevoryty však zostali deponované v Prahe. Na Slovensko sa dostali tri série odtlačkov. V SR vlastní dvanásť odtlačkov Slovenská národná galéria v Bratislave, desať Slovenské národné múzeum v Martine a deväť Šarišská galéria v Prešove. Tieto grafické listy majú rôznu kvalitu, pričom za najkvalitnejšie sú považované tie, ktoré vlastní Šarišská galéria v Prešove.

Ich prezentáciou sa vyplní jedno neznáme miesto na mape umeleckohistorických priesečníkov slovenskej a európskej histórie, ale aj umenia.

„Som vynikajúci umelec a viem to. Je to kvôli tomu, že som prežil toľko utrpenia, aby som mohol vykonávať svoje povolanie, inak by som sa považoval za nečestného – čo si mnohí ľudia myslia, že som. A aký je to rozdiel...“

Paul Gauguin

